

תוכנית אלומות סמינר אוקטובר 29-30/10/23 י"ד - ט"ו בחשוון תשפ"ד

שיגרת מלחמה

סמינר אוקטובר של אלומות כבר היה מחוכנן היטב, כך נראה. תוכנית סדורה ליומיים על הים בשפיים. אולם אירועי האימה של 7 באוקטובר הפכו גם את הסמינר הזה, כמו חלקים רבים אחרים משגרת חינוך, לבלתי רלוונטי. מה עושים? האם הקבוצה, שרק התחילה להיבנות, צריכה להמשיך ולהיפגש בחקופה הזו? ומה עושים כשנפגשים? מצד אחד, יש דבר כזה בכלל, "שגרת מלחמה"? ומצד אחר, מה המשמעות של קבוצה אם היא לא נפגשת כל המלחמה? ואיך נפגש אחרי שהכול ייגמר אם לא נפגשנו כשהיינו בתוך הקושי, בכאן ובעכשיו? אז היה מפגש זום מכין, ונעשחה חשיבה משותפת, ונולד סמינר מסוג אחר.

יום ראשון: בקבוצות

ביום הראשון נפגשנו בקבוצות קמנות, לפי אזורים: הצפוניים ישבו באורנים, הירושלמים במרפסת של נעה הצופה ליער ירושלים (וולסוללל כיפת ברזל), ואנשי המרכז ישבו בהרצליה אצל מירב וגם זכו להידחס יחדיו בממ"ד.

הייתה תוכנית מסודרת, והיו זום פתיחה, וסרמונים והנחיות. אנשי הצפון תקתקו פגישה יעילה ומקצועית, אבל הקבוצות האחרות התקשו לעקוב אחר ההנחיות והרשו לעצמן להקטיב ללב ולצורך, ובעיקר לדבר. "דיברנו על הפילים הלבנים שבחדר"; "לא הצלחתי בכלל לשמוע את ההקלטה, אלה היו מילים חסרות משמעות"; "זה היה כמו ללכת בין דוקרנים"; "אני חושבת שהייתי מקצועית יותר אם רגשית היינו יותר פתוחים"; "אני רוצה שתהיה לי אפשרות להגיד שלא טוב לי".

כך, דרך השיחות האישיות ומתוך הדיונים על תפקידנו כמכשירי מורים ומונהלים בשדה החינוכי בזמן הזה, עלה המתח בין המקצועי לאישי, בין העגרה למלחמה, ובין הרגש למשימה. המתח הזה קיים בכל הרמות - גם בדילמות שלנו כאנשי חינוך (ללמד עכשיו לשון לגרות? להתחיל התנסות מעשית עכשיו?), גם בדילמה של תוכנית אלומות על עצם קיומו ותכנון של הסמינר, וגם בדילמות של הקבוצות הקמנות: בין המעקב אחר ההנחיות של המפגש לבין הצורך למלא אחר צרכים אחרים, רגשיים ובין-אישיים. והמסקנה? כמו שכולנו אומרים עכשיו: הכול, הכול בסדר.

אנחנו קבוצה הטרוגנית. מגוונת. המצב החדש שנוצר מערער את החושים הקיימים בין קבוצות שונות בחברה הישראלית, ודורש התבוננות מחודשת במוסכמות ובאמונות קיימות. ביום שאחרי תידרש ברית ישראלית חדשה, ובקבוצות שלנו הרגשנו את הקושי ואת הצורך, אך גם את היחד ואת הרצון העמוק לעשות זאת.

יום שני: פגישה קבוצתית מחודשת במכון מופ"ת

אחרי שיחוף החוויות מהפגישות של היום הראשון, רצף המשימות הוביל אותנו, לאט אבל בטוח, מהקשבה פנימית לצרכים שלנו, להקשבה לאחר, להתבוננות, ולעשייה.

מה אני צריכה?

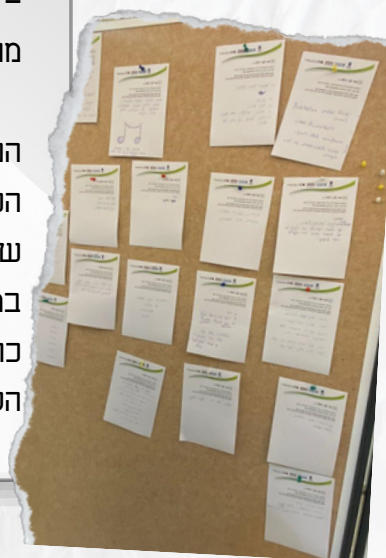
כתבנו על פתקים: מה אני צריכה עכשיו? דנה הקריאה את הרשימה. ללא שמות. הסתבר לנו שאנחנו צריכים, כמו במאסלו, קודם כל את הבסיס הפיזי: אוכל, שירותים, כרית נוחה לשבת עליה. אחרי כן צרכים רגשיים: הקשבה, כנות, אמון, ולבסוף, גם רצון והתכוונות לעשייה: לדבר על המקצועי והקונקרטי. בואו נעבוד.

חקר מוקיר:

יצאנו בזוגות אל השמש שבחוף. לכל אחדת היו עשר דקות לספר לבן.ת הזוג על פעולה שעשו והיטיבה עם מישהו, עדיפות בהיבט מקצועי. בסיום, לאחר תרגול נוסף של הקשבה מחוללת, המספרת והשומעת כתבו ושיתפו: אילו ערכים, תכונות, יכולות, באים לידי ביטוי בסיפור? ואילו השפעות מיטיבות ניתן לזהות בו? חזרנו למליאה.

לא שיתפנו בסיפורים אלא ניסינו להמשיג – כל אחד את מה שלמד על עצמו בתהליך הזה – בעזרת בן הזוג שהקשיב ועיקף. כך נולדה מתוך הסיפורים רשימה שסייעה לנו להבין: מה מניע אותנו? אילו כוחות יש לנו? ומה בעצם עשינו?

הנה כמה מילים מתוך הרשימה המפוארת: השפעות מיטיבות: חיפוש אחר הצדק, ראיית השוליים, היענות אקטיבית לצורך, מודלינג, שותפויות חדשות, סינרגיה, יצירת הנהגה יציבה, יצירת תמונת עתיד. מציאת הזדמנויות במשבר. כוחות: גמישות, צניעות, תקווה, תשומת לב לפרט, אינטואיציה, אחריות, ערבות הרדית, הקשבה.

מה אני רואה?

רגע של התבוננות אישית. כתבנו בכמה מילים: מה אני רואה במשפחה? מה אני רואה בקהילה? מה אני רואה בעבודה? ומה אני רואה בתקשורת?

תלינו את הדפים. הסתובבנו וקראנו בעקט. ככה, בלי מילים מיוחדות, הייתה לנו אפשרות לשים לב לא למה שאנחנו חושבות או עושות, אלא למה שאנחנו רואות. דיוק של שלב ההתבוננות כבסיס הכרחי לעבודה. הכתיבה אפשרה לנו לבטא, והקריאה אפשרה לנו לראות את המציאות המורכבת גם דרך עיניים אחרות. לקרוא ולהגיד בלב: "נכון, גם אני רואה את זה". לקרוא ולהגיד: "וואו. לא ידעתי שככה מישוהו מרגיש". הכול אנונימי, ולכן הקולות הופכים מיד לקולות קבוצתיים, ישראלים. קול פרטי שהופך לקול קולקטיבי. ואחרי הקעבה למראות הללו אפשר לעבוד לשלב הבא.

מה עליי לעשות?

"בזכות ההתחייבות שלי בסיום לגבי השאלה 'מה עליי לעשות' קבעתי היום פגישות יזומות חדשות. כך עזוה גם הניע אותי לפעולה ברמה התפקודית. תודה".

"מצטרפת ממע. כל הבוקר אני בבניית חוכניות חלופיות והנעה של תהליכים אצלי בתוכנית".

"ברמה המקצועית, בעקבות הקולות שעלו במפגש, אנחנו מניעים מהלך עם הפיקוח יחד בצורה מאורגנת, להמשך הכניסה של סמודנמיות עוה ב' ועוה ג' לבתי המלון של המפונים".

העיחה עברה מהעולם הרגשי לעולם המעשי. הקולות שהשתקפו מהלוח ביטאו היטב את המנעד הרחב של התחושות, הרגשות ומצבי הצבירה של חברי הקבוצה, וגם את התנועה הבלתי נפסקת ביניהם. מעין מסע על מערכת צירים מורכבת שבה יש קצת מהכול, ואין תשובות פשוטות. כך, ברדיוס של המעגל, מצאנו את עצמנו מקלפים שכבות של תפקידנו כמנהיגות ביניים בהכשרת המורים בישראל, ושואלים את עצמנו שאלות מורכבות על התפקיד הזה: מה הוא דורש, מה הוא מחייב, ואיך ניתן לעשות שימוש בנכסים שיש במעגל לטובת מענה לצרכים הגדולים כל כך של השענה. חיבורים החלו להיווצר כבר עם, באולם הכנסים של מכון מופ"ת. חיבורים שלפי ה"דומינו" הקבוצתי שיצרנו לסיכום היומיים, עוד ימשיכו ויהדהדו.

חזרנו הביתה, כל אחת לתפקידה, עם עוד מחשבות, מוטיבציה וחידוד של המשימה, וגם עם תובנה בדבר מעגל זמין של אנשים שיכול להוות עבורנו כוח מניע. מסתמן כי הדרך בשגרת החירום הזאת תהיה ארוכה, ונראה שהעבודה בה תהיה סיופית ורבה. עבודה מהסוג שקשה להחזיק לבד. כך, היחד הקבוצתי היה נחוץ מתמיד.